

RANTATÖRMÄ

Tulevaisuudessa Iin keskusta on paikka, joka kutsuu asumaan ja viettämään aikaa ainutlaatuisessa jokiympäristössä. Aluetta kehitetään huomioiden sen erityispiirteet, sekä maisemalliset ja Iin Haminan kulttuurihistorialliset arvot. Suunnitelmalla halutaan kunnioittaa Iin Haminaa ja jokisuiston avointa maisematilaa. Lähtökohtina suunnittelussa ovat olleet rannan avoimuuden säilyttäminen, vahvan vesiyhteyden säilyminen sekä vanhan kyläkeskuksen aseman vahvistaminen alueen keskeisenä kohtaamispaikkana.

Alueen toiminnot, palvelut sekä asuminen sijoitetaan niin, että alueen vahvuudet ja ominaispiirteet säilyvät ja niiden rinnalle luodaan uusia muodostamaan eheä ja ainutlaatuinen kokonaisuus. Voimakkaimmat kehitysehdotukset keskittyvät rannan ja kirkon ympäristöön. Ranta-aluetta kehitetään oleskeluun, joka kutsuu viettämään aikaa niin rannalla kuin vedessä. Ehdotuksessa elävöitetään ja vahvistetaan vanhan kyläkeskustaa lisäämällä palvelutarjontaa ja toimintoja, jolloin se muodostaa luontevan vastaparin nykyiselle kaupalliselle keskukselle. Kiintopisteenä ja maamerkinä toimii uusi monitoimirakennus Nuotta, johon sijoitetaan kulttuuritiloja, liiketiloja sekä kunnan viraston palvelut ja toiminnot. Tulevaisuuden Iissä sekä asukkaat että keskustaan vierailulle tulevat hyödyntävät paikan monipuolisia palveluja veden lähellä ja nauttivat sen ainutlaatuisen kulttuuriympäristön miljööstä.

Kehittyvä kyläkeskus

Nykyisen kunnantalon paikalle sijoitetaan kaksiosainen kulttuuri- ja virastorakennus Nuotta. Rakennusten itäpuolelle muodostuu aukio kohtaamisille ja tapahtumille (Alajuoksun aukio). Aukiolta avautuu näkymä rakennusten välistä jokisuistoon. Rakennuksen länsipuolelle muodostuu terassoitu puistoalue, jossa maisemaportaat mahdollistavat oleskelun ja muodostavat porttiaiheen rantaan.

Rakennukset ovat kolmikerroksisia ja niiden muotokieli on saanut vaikutteita Iin kirkon jyrkästä harjakatosta sekä alueen asuintaloista. Rakennus yhdistää eri toimintoja tavalla, joka tukee ihmisten kohtaamisia niin työ- kuin vapaa-ajallakin. Kulttuuritilat kuten kirjasto ja auditorio on sijoitettu maantasokerrokseen mahdollistamaan esteetön saapuminen. Maantasokerroksessa on myös erilaisia palveluita kuten kahvila, ravintola ja pieniä liiketiloja. Rannan puolelle sijoitetaan liiketiloja, jotka voivat hyödyntää rakennuksen laajaa jokisuistoon aukeavaa terassia. Rakennuksen maantasokerros toteutetaan muunneltavana avoimena pilarein kannattelemana tilana, jota on mahdollista muokata eri tarkoituksiin sopivaksi. Kunnan hallinnon tilat ja tekniset tilat sijoitetaan 2. ja 3. kerrokseen. Monipuolisesta rakennuksesta aukioineen muodostuu alueen uusi maamerkki maisemaa hallitsevan kirkon rinnalle.

Ranta-aitan niemeen sijoitetaan veneilyä tukevia palveluja tarjoava huoltorakennus ja laiturialue toimii vierasvenesatamana. Rannassa on veneiden vesillelaskupaikka, jolloin veneilyyn liittyvä huoltoliikenne ei risteä jalankulun kanssa.

Iin kirkon eteläpuolella Kirkkotien vastakkaisella puolella, sijaitsee nykyinen majoitustoimintaa tarjoava Gasthaus Ii. Sen palveluja laajennetaan sijoittamalla nykyisen rakennuksen viereen uusi majoitusrakennus, jonka kivijalkakerros on mahdollista tarpeen mukaan muuntaa liiketiloiksi tai pienen pihan sisältäväksi vuokrahuoneistoksi. Uusi majoitusrakennus yhdessä Gasthausin ja sen piharakennuksen kanssa muodostavat uuden kokonaisuuden, jonka keskelle muodostuu aukiomainen tila Vissiitin aukio. Aukion puoleiseen päätyyn sijoitetaan ravintola/kahvila, joka tuo elävyyttä aukiolle terassipalveluillaan.

Uuden majoitusrakennuksen rinnalle sijoittuu samanmuotoinen asuinrakennus, jossa on kivijalkaliiketiloja ja -työtiloja tai vaihtoehtoisesti pieniksi asuinhuoneistoksi muunneltavissa olevia asuntoja. Korttelin eteläosaan muodostuu pientalojen alue, johon sijoittuu sekä rivitaloasumista että erillispientaloja. Rakennusten pihoille sijoitetaan piharakennukset, jotka voivat toimia itsenäisinä asuntoina, työhuoneina, liiketiloina tai esim. saunarakennuksina. Piharakennuksille on erillinen kulku rakennusten välisten pihakatuja kautta. Yhdessä korttelit muodostavat monipuolisen kokonaisuuden, jossa yhdistyvät asuminen, liiketoiminta ja palvelut tavalla, joka luo uutta aktiivista katutilaa keskustan alueelle. Vissiitin aukiolta on turvallinen siirtyminen Alajuoksun aukiolle ja rantaan.

Rantatörmän puisto

Jokisuiston ranta-alueesta muodostetaan julkinen viheralue Rantatörmä, joka nimensä mukaisesti on saanut vaikutteita muotokielelensä rantatörmistä. Puistoalue on pitkä ja kapea rantaa mukaileva ja veden ääreen laskeva avoin puistoalue, jossa on laajoja rantaniittyjä sekä nurmipintoja oleskeluun. Alue alkaa Wanhasta Haminasta ja jatkuu pitkälti rantaa pitkin päättynyt Uimapoukaman uimarannalle. Uimapoukaman yläpuolella rinteessä on Rantaleikin leikki- ja kuntoilualue. Paikoin laiturimainen käytäväverkosto mahdollistaa ulkoilun myös korkean veden aikoina.

Puistoon on muodostettu poikittaisyhteyksiä, joilla se on liitetty osaksi laajempaa Iin viher- ja virkistysverkostoa, mikä mahdollistaa viihtyisän ja turvallisen liikkumisen keskusta-alueella.

Rannan olevaa niemeä Ranta-aitan niemeä, laajennetaan laiturirakenteilla ja alueesta kehitetään vierasveneilijöitä palveleva virkistysellinen piensatama. Sen pariin muodostetaan keinokeinen niemi, Laiturinnokka. Näille niemenkärjille sijoitetaan pienvenesatamat joiden ympärille laiturit kiertyvät kuin ajelehtivat uittotukit. Satamien väliin rakennetaan kelluva laiturirakenne, joka noudattelee nykyistä rantaviivaa. Laituri toimii sekä kävelyreitteinä että kiinnityspaikkana pienveneille. Rantaan uusien pienvenesatamien yhteyteen sijoitetaan ranta-aitoja, jotka palvelevat

veneilijöitä ja muita rannan käyttäjiä. Ranta-aittoihin on sijoitettu veneilijöiden huoltotilat sekä palveluita tarjoava aitta, joka voi toimia kioskina tai välinevuokraamona. Rakennuksiin sijoitetaan myös ulko-oleskelutilaa. Kirkon vesinäköala on mahdollistettu säilyttämällä ranta-alue avoimena tapahtumanurmena. Tämä Laituripuiston puistoalue mahdollistaa erilaisen puistoalueelle sijoittuvan tapahtumakäytön. Puistoon on sijoitettu hulevesiallas, jossa laskeutetaan ranta-alueelle johtavat hulevedet ennen niiden ohjaamista jokisuistoon.

Rantatörmän asuinkorttelit ja liiketilat

Rannan nykyisin tyhjälle metsäiselle tontille muodostetaan rantaan maisemallisesti istuva pienimittakaavainen pien- ja rivitalojen muodostama yhtiömuotoinen asuinalue, jossa rakennusten sijoittelu mahdollistaa yhteisöllisen asuinympäristön. Rakennusten kerroskorkeudet vaihtelevat yhden- ja kahden kerroksen välillä muodostaen mielenkiintoisen kylämäisen alueen, joka jäljittelee Iin Haminaa. Myös niiden vaihtelevalla sommittelulla on pyritty alueen olevaa rakennuskantaa jäljittelevään vaikutelmaan, joka luo mielenkiintoisia tiloja rakennusten väliin. Rakennukset on sijoitettu siten että useimmista asunnoista aukeaa näkymiä jokisuistoon yli puistoalueen. Omien pihojen lisäksi korttelien keskellä on rakennusten rajaama suojaisa yhteispiha, joista osassa on yhteiskäyttö sauna- ja piharakennuksia, oleskelualueita, kasvihuoneita ja hyötypuutarhoja sekä leikkialue. Rantatörmän pohjoisempien korttelien rakennukset Rantatörmän yläjuoksu, ovat saaneet innoituksensa kaksikerroksisista ranta-aitoista. Niiden alakertaa on mahdollista käyttää studiotilana, työhuoneena tai pienenä kadulle aukeavana liiketilana, jotka sijoittuvat Rantatörmän puistoalueelle johtavan käytävän varrelle. Kadunvarressa on lyhytaikaista liiketoimintaa palvelevaa kadunvarsipysäköintiä

Rysä

Rantatörmän korttelien eteläpuolella on Rysän kortteli, joka muodostuu yhtiömuotoisista erillistaloista. Omien tilavien pihojen lisäksi korttelin keskellä on yhteistä pihatilaa leikkiin. Rakennusten sommittelu muodostaa väljän ja puutarhamaisen korttelin.

Sumpu

Suunnittelualueen eteläosaan puistoalueen yhteyteen muodostuu rivitalojen kortteli, jonka piha avautuu viereiseen puistoon. Rakennukset muodostavat U-muotoisen suojaisan korttelin ja sen pihatoiminnot sijoitetaan asuntojen omille pihaille sekä yhteiselle isolle korttelipihalle, jonka perällä puistoa vasten on kerhotila- ja saunarakennus. Asunnot ovat 2-kerroksisia ja avautuvat kahteen suuntaan. Yhteisöllisyyttä tuetaan toimintojen sijoittamisella yhteiselle korttelipihalle ja helpolla yhteydellä viereiselle puistoalueelle. Puistosta on myös suora yhteys Rantatörmän puistoon Jokisuuntien yli.

Vesialueet

Iin ranta-alueesta tehdään viihtyisä oleskelu- ja ulkoilualue, jonka varrelta löytyy palveluita ja aktiviteetteja ympäri vuoden. Vastarannalle Kirkkosaaren kärkeen sijoitetaan pääarakennus sekä rantasauna juhlakäyttöön, mikä aktivoi ranta-alueen ja tarjoaa mahdollisuuden nauttia Iin keskustan ja Wanhan Haminan maisemasta etäältä. Paikalle järjestetään kulku lautalla keskustan satamasta. Viereiselle pienelle saarelle (Eväsaari) rakennetaan pieni laituri ja sallitaan asukkaiden vapaa saaren hyödyntäminen esim. eväsretkillä. Kokkisaarelle sijoitetaan laituri ja oleskelupaikkoja, joille järjestetään kulku puusilta pitkin. Kokkisaaren eteen poukamaan tehdään uimaranta.

Liikennejärjestelyt

Jokisuuntietä ja Kirkkotietä kehitetään vehreämmäksi ja jalankulkijalle ystävällisemmäksi. Jokisuuntielle tehdään myös rannanpuolelta kevyenliikenteenväylä ja linja-autopysäkki siirretään uuteen paikkaan palvelemaan paremmin tienvarren uutta asuinalueen. Viheryhteyksiä tien yli rantaan lisätään ja korostetaan, jotta turvallinen kulkeminen tien yli rantaan on mahdollista.

Kyläkeskuksen alueesta muodostetaan jalankulkuystävällinen alue. Majatalon kohdalta Jokisuuntietä alkaa korotettu katutila, joka jatkuu Kirkkotielle Kirkkopuiston kohdalle mahdollistaen turvallisen jalankulkuliikenteen risteämisen. Vissiitin aukion ja Alajuoksun aukion välistä yhteyttä korostetaan aukiolta toiselle materiaalivalinnoilla.

Kirkkotielle tehdään uusi levennys koulun saattoliikenteelle ja linja-autopysäkkien paikkoja muutetaan sopimaan paremmin liikennejärjestelyihin.

Keskustan ympäristön puistoalueista (VP) luodaan kevyenliikenteenverkosto, joka toimii turvallisena reittinä alueen tärkeimmille kokoontumispaikoille ja palveluiden äärelle. Väylät kulkevat nykyisiä puistoja pitkin ja tämän lisäksi reitin varrelle sijoitetaan uusia puistoalueita.

Uusi ja Wanha kohtaavat

Ehdotus yhdistää Wanhan Haminan ja uuden keskustan yhdeksi eheäksi kokonaisuudeksi, joka huomioi arvokkaan kulttuuriympäristön ja korostaa sen parhaita puolia. Lisärakentaminen on maltillista ja matalahkoa puurakentamista ottaen vaikutteita alueen monipuolisesta rakennuskannasta ja sen eri aikakausista. Rannan uusi pientaloalue ja monitoimitalo toimivat vastapareina Wanhalle Haminalle ja kirkolle luoden polveilevan ja vaihtelevan rantamaiseman, jossa eri aikakaudet kohtaavat ja tekevät tilaa toisilleen.

LAAJUUSTIEDOT

Kerrosalat

Nuotta	2 500 k-m ²
Majoitustilat	1 000 k-m ²
Liiketilat	400 k-m ²
Yhteensä	3 900 k-m²

Asuminen

Rantatörmä-kortteli	6 300 k-m ²
Rysä-kortteli	2 350 k-m ²
Gasthaus-kortteli	2 500 k-m ²
Sumppu-kortteli	1 750 k-m ²

Asuminen yhteensä	12 900 k-m²
Kaikki yhteensä	16 800 k-m²

Autopaikat

Nuotta	50 ap
Rantatörmä-kortteli	36 ap
Rysä-kortteli	13 ap
Gasthaus-kortteli	56 ap
Sumppu-kortteli	12 ap
Autopaikat yhteensä	167 ap

Asukasmäärät

Rantatörmä-kortteli	110 asukasta
Rysä-kortteli	45 asukasta
Gasthaus-kortteli	75 asukasta
Sumppu-kortteli	35 asukasta
Asukkaita yhteensä	285 asukasta

Ilmakuva koillisesta

